

ДОВКІЛЛЯ І КЛІМАТ:

інформаційно-аналітичний огляд екологічної та кліматичної політики і права ЄС

листопад 2018

Щоб отримувати огляди, надішліть листа з текстом "отримувати EUpdates" на адресу office@rac.org.ua

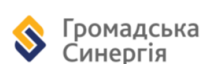
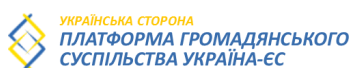
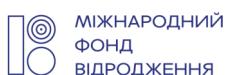
У ВИПУСКУ

Шановні друзі! Раді продовжити ваше знайомство з новинами екологічної та кліматичної політики і права ЄС. Нашу ініціативу підтримали Європейський Союз та Міжнародний фонд «Відродження» в рамках проекту «Громадська синергія».

За минулі півроку в екологічній сфері ЄС тривала робота над впровадженням Стратегії ЄС про пластик у циркулярній економіці, що схвалена у січні 2018 року. Так, Європейська Комісія запропонувала нові законодавчі правила щодо використання десяти пластикових одноразових товарів, які є найбільшими забруднювачами морського середовища. Ключова суть змін стосувалася заборони використання визначеної пластикової одноразової продукції (ватних паличок, пластикового посуду, соломинок та ін.) у разі наявності доступних альтернатив, а також встановлення, у т. ч. на національному рівні, цілей зі зменшення споживання пластикової продукції, визначення обов'язків виробників та проведення просвітницької кампанії. Законодавчі пропозиції підтримав Європейський Парламент.

Розглядалася можливість зростання фінансування екологічних та кліматичних заходів у майбутньому довгостроковому бюджеті ЄС на 2021-2027 роки. Європейська Комісія пропонувала збільшити фінансування на 60% програми LIFE та програм ЄС щодо впровадження екологічних та кліматичних заходів.

Сьогодні пропонуємо вашій увазі випуск «Довкілля і клімат: інформаційно-аналітичний огляд екологічної та кліматичної політики і права ЄС» за листопад 2018 року. Ми врахували ваші пропозиції та рекомендації щодо покращення наших інформаційних оглядів, тому з цього номера випуск складається з трьох рубрик – перша і друга присвячені інформуванню про події в екологічній та кліматичній політиці і праві ЄС, а третя – знайомству з кращими практиками впровадження цих політик і права в цілому по ЄС, а також в регіонах та на місцях у країнах Європейського Союзу.

У листопаді на завершальну пряму наблизився процес виходу Великої Британії та Північної Ірландії з Європейського Союзу, адже Європейська Рада підтримала Угоду про вихід та Політичну декларацію. Наступним кроком є прийняття європейськими інституціями заходів зі вступу у дію угоди у березні 2019 року. Важливим моментом у цьому процесі є зобов'язання обидвох сторін не погіршувати екологічні стандарти, визначені чинним законодавством та практикою.

Триває робота над удосконаленням законодавства ЄС з питань екологічного звітування та управління стійкими органічними забруднювачами. Європейський Парламент та Рада схвалили свої позиції щодо пропонованих Європейською Комісією змін і перейшли на стадію безпосередніх переговорів з їх ухвалення.

У листопаді вийшла у світ низка досліджень з екологічної політики та права ЄС. Європейська Комісія представила попередні результати оцінки проведеної кампанії стосовно добровільних зобов'язань переробників пластику з досягнення цілей Пластикової стратегії ЄС, Європейське агентство з навколишнього середовища оприлюднило Звіт щодо екологічних індикаторів за 2018 рік, а громадськість презентувала власне дослідження щодо доступу до правосуддя в ЄС з екологічних питань. Президент Європейського Парламенту урочисто запустив новий веб-портал, який доступною та зрозумілою мовою пояснює, як діяльність ЄС вплинула на зміну життя і добробуту кожного громадянина.

Вирувало життя і в кліматичній політиці та праві ЄС – Європарламентом підтримані ключові питання законодавчого пакету «Чиста енергія для всіх європейців», пропозиції зі зменшення викидів вуглецю вантажними автомобілями, а Єврокомісія схвалила стратегічне бачення переходу Європи до 2050 року до кліматично нейтральної економіки. У листопаді оприлюднені звіти щодо імплементації Стратегії ЄС з адаптації до змін клімату, досягнення цілей з енергоефективності та відновлюваних джерел енергії, а також використання електромобілів з перспектив їх експлуатації та переходу до циркулярної економіки. Продовжується розгляд так званої Народної судової справи зі зміни клімату, у листопаді представлені результати громадської кампанії з підтримки позивачів у цій справі.

У рубриці «Кращі екологічні практики»¹ розпочинаємо знайомство читачів з практичним впровадженням екологічної та кліматичної політики і права ЄС. Перший приклад присвячений практиці, що розповсюджується на весь ЄС та розпочата влітку 2018 року і триває досі, – просвітницькій кампанії ЄС щодо пластикових одноразових виробів. Другий приклад розповідає про реалізований проект у регіоні Форарльберг (Австрія) із залучення його мешканців до зменшення впливу на зміну клімату шляхом зміни стилю власного життя.

¹ Під кращими екологічними практиками ми розуміємо застосування в реальному житті екологічного законодавства та політики, яке дає позитивні результати для охорони довкілля та боротьби зі зміною клімату.

ДОВКІЛЛЯ

ВРЕХІТ – ПОГІРШЕННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ СТАНДАРТІВ НЕ БУДЕ

#Brexit, #Довкілля

25 листопада Європейська Рада підтримала Угоду про вихід Великої Британії та Північної Ірландії з Європейського Союзу і звернулася до Європейської Комісії, Європейського Парламенту та Ради ЄС вжити необхідних заходів для забезпечення вступу угоди в дію 30 березня 2019 року. Також Європейська Рада схвалила Політичну декларацію, яка визначає основу майбутніх взаємовідносин ЄС та Великої Британії і Північної Ірландії.

Згідно з Угодою про вихід обидві сторони взяли на себе зобов'язання про неприпустимість зменшення рівня екологічного захисту, визначеного законодавством та практикою, після виходу Великої Британії та Північної Ірландії з ЄС. Окрім того, подальші переговори між сторонами про довготривалу майбутню співпрацю будуть ґрунтуватися та виходити з цього зобов'язання. Екологічні НУО схвально відгукнулися про зміст такого зобов'язання, оскільки останнє є суттєвим чинником у попередженні будь-якого погіршення екологічних стандартів ЄС.

Джерело: [Європейська Рада](#), [Європейське екологічне бюро](#)

ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ЗВІТУВАННЯ ВИХОДЯТЬ НА ФІНІШНУ ПРЯМУ

#Законодавство, #Екологічне звітування

7 листопада Рада ЄС погодила своє бачення змін до десяти актів законодавства ЄС, спрямованого на покращення екологічного звітування. Зміни були запропоновані Європейською Комісією 31 травня 2018 р., 23 жовтня 2018 року Європейський Парламент схвалив свою позиції щодо запропонованих змін.

Позиція Ради ЄС відрізняється від Європейської Комісії щодо строків та періодичності звітування, змісту екологічної інформації, яка повинна збиратися та надаватися державами-членами Європейській Комісії. Причиною різного бачення змісту змін є бажання Ради ЄС зменшити адміністративні витрати під час екологічного звітування.

Наступний етап щодо прийняття необхідних змін – проведення переговорів між Радою ЄС та Європейським Парламентом.

Джерело: [Рада ЄС](#)

СТІЙКІ ОРГАНІЧНІ ЗАБРУДНЮВАЧІ – ПЕРЕГЛЯД ЗАКОНОДАВСТВА ЄС

#Законодавство, #СтійкіОрганічніЗабруднювачі

28 листопада Рада ЄС погодила своє бачення змін законодавства про стійкі органічні забруднювачі, які 22 березня 2018 року схвалила Європейська Комісія. Зміни приведуть законодавство ЄС у відповідність до останніх доповнень Стокгольмської конвенції про стійкі органічні забруднювачі (2001), що встановлюють світову правову основу відмови від продукції, використання, імпорту та експорту стійких органічних забруднювачів.

У своїй позиції Рада ЄС визначилася щодо граничної концентрації стійких органічних забруднювачів у повторно використовуваних матеріалах, доповнила застереженням про вимогу до Європейської Комісії провести оцінку відповідного впливу на здоров'я та довкілля протягом двох років після вступу в дію змін, погодила відступлення від правил стосовно виробництва, розміщення на ринку і використання декабромодифенілу для експлуатації літаків та автомобільного транспорту, а також електричного й електронного обладнання.

Подальшими діями у прийнятті відповідних змін є проведення переговорів між Радою ЄС та Європейським Парламентом.

Джерело: [Рада ЄС](#)

СТРАТЕГІЯ ЄС ЩОДО ПЛАСТИКУ

#ЦиркулярнаЕкономіка, #ЄвропейськаСтратегія, #Пластик

У січні 2018 року Європейська Комісія схвалила Європейську стратегію щодо пластику в циркулярній економіці. Частиною цієї стратегії ([Додаток III](#)) була кампанія щодо добровільних зобов'язань, започаткована Європейською Комісією, за результатами якої Комісія повинна була провести оцінювання та представити його до 31 жовтня 2018 року.

20 листопада Європейська Комісія представила попередню оцінку добровільних зобов'язань, звернувши увагу на активне впровадження промисловим сектором ЄС повторного використання пластику – до 2025 року щонайменше 10 млн тонн буде постачатися для перероблення пластику. Проте зараз очікується лише 5 млн тонн, що свідчить про необхідність посилення зусиль у досягненні завдань та налагодженню ринку ЄС з повторного використання пластику.

Попередній аналіз виявив, що зобов'язання переробників будуть достатніми для досягнення цілей ЄС з перероблення пластику до 2025 р. Проте чинні зобов'язання щодо попиту на повторно перероблений пластик потребують розвитку, враховуючи можливість забезпечення ринку матеріалами хорошої якості в необхідній кількості та за конкурентними цінами.

Джерело: [Європейська Комісія](#)

НОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО АГЕНТСТВА З НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

#Дослідження, #Звіт, #Довкілля, #Біорізноманіття, #Ліси

Протягом листопада 2018 року Європейське агентство з навколишнього середовища оприлюднило низку досліджень з питань довкілля, зокрема:

- 29 листопада щорічний [Звіт щодо екологічних індикаторів](#) (2018), який містить оновлені дані з моніторингу прогресу у досягненні 29 екологічних цілей та 3 ключових цілей відповідно до 7-ої Програми дій з довкілля стосовно: природного капіталу (включаючи біорізноманіття), сталої, ресурсоефективної та низьковуглецевої економіки, людського життя та добробуту. Згідно зі звітом ЄС продовжує відставати у досягненні екологічних цілей до 2020 р., особливо з питань захисту біорізноманіття та природного багатства.

Джерело: [Європейське агентство з навколишнього середовища](#),

- 27 листопада інформаційну довідку [«Динаміка лісового фонду в Європі та її наслідки для довкілля»](#), в якій проаналізовано існуючий стан та зміни у лісовій сфері. У довідці зазначається, що інформація про зміни європейських лісів залишається обмеженою, тому наявні дані є недостатніми. Як зазначено у довідці, таку прогалину можна усунути за допомогою використання високоточних супутникових зображень, що дозволить покращити обізнаність про зміни в структурі, функціях й умовах лісових екосистем та впливу різноманітних управлінських практик в лісовій сфері.

Джерело: [Європейське агентство з навколишнього середовища](#).

ГРОМАДСЬКІСТЬ ОЦІНИЛА ДОСТУП ДО ПРАВОСУДДЯ В ЄС З ЕКОЛОГІЧНИХ ПИТАНЬ

#ДоступДоПравосуддя, #Звіт, #Громадськість

28 листопада Європейське екологічне бюро опублікувало Звіт [«Виклик прийнято? Як покращити доступ до правосуддя з екологічного законодавства ЄС»](#). Один з основних висновків дослідження – доступ до правосуддя з екологічних питань є утрудненим в цілому по ЄС.

У звіті визначено та роз'яснено п'ять існуючих бар'єрів з доступу до правосуддя з екологічних питань: процесуальна правоздатність (право на позов); тривалість розгляду екологічних справ (у т. ч. зростання негативного впливу на довкілля, різні часові підходи до розгляду справ у різних державах-членах); спроможність суддів розглядати екологічні справи (зокрема, наявність спеціальних знань у суддів); фінансові бар'єри (включаючи високу вартість звернення до суду, що унеможлиблює звернення екологічних НУО до суду) та негативні наслідки звернення до суду (у т. ч. використання до позивачів тактики залякування чи нападу).

Звіт супроводжується висновками та рекомендаціями стосовно усунення вказаних бар'єрів та покращення доступу до правосуддя.

Джерело: [Європейське екологічне бюро](#)

ЩО ЄВРОПА ЗРОБИЛА ДЛЯ МЕНЕ? – НОВА ПРОСВІТНИЦЬКА ВЕБ-СТОРІНКА ЄС

#Громадськість, #Поінформованість

14 листопада Президент Європейського Парламенту урочисто представив новаційну веб-сторінку [«Що Європа зробила для мене?»](#), яка демонструє позитивний вплив діяльності ЄС на кожного громадянина.

У жовтні 2018 року опубліковано результати [Євробарометру](#), згідно з якими 68% респондентів вважають, що їхня країна отримала вигоди від членства в ЄС, проте лише незначна кількість опитаних змогла вказати на ті позитивні результати, які одержав звичайний громадянин від діяльності ЄС. Нова веб-сторінка покликана усунути прогалину в поінформованості мешканців щодо того, як діяльність ЄС вплинула на їхнє життя та добробут.

Інтерактивна веб-сторінка є багатомовною, використовуючи конкретні приклади, подає сотні простих для читання пояснень про позитивні зміни життя людей як результат діяльності ЄС. Сторінка містить три інформаційні складові щодо ролі ЄС для регіону мешканця, для життя мешканця та з певних політик ЄС, зокрема, і щодо [охорони довкілля](#).

Джерело: [Європейський Парламент](#)

ЗМІНА КЛІМАТУ

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПАРЛАМЕНТ СХВАЛИВ КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ ЗАКОНОДАВЧОГО ПАКЕТУ «ЧИСТА ЕНЕРГІЯ ДЛЯ ВСІХ ЄВРОПЕЙЦІВ»

#ЗаконодавчийПакет, #ЧистаЕнергія

13 листопада Європейський Парламент схвалив половину з восьми законодавчих ініціатив енергетичного пакету «Чиста енергія для всіх європейців», які стосуються енергетичної ефективності, відновлюваних джерел енергії та питань управління.

Європейський Парламент визначив дві цілі, які мають бути досягнуті до 2030 року: енергетична ефективність в ЄС повинна становити 32,5%, а частка відновлюваних джерел енергії – 32% від загального кінцевого споживання. Причому обидві цілі повинні бути переглянуті до 2023 року і в жодному разі не можуть бути зменшені, а лише збільшені.

Законодавчі зміни передбачають збільшення залучення споживачів в енергоринок. Держави-члени повинні забезпечити право мешканців на генерування, накопичення та використання відновлювальної енергії для власних потреб. Зміни також спрямовані на заохочення використання біопалива другого покоління, яке відіграє вагомую роль у зменшенні викидів парникових газів, тому щонайменше 14% палива для транспортних цілей до 2030 р. повинно походити з відновлюваних джерел енергії.

Кожна держава-член ЄС до 31 грудня 2019 р. має розробити національний план з енергетики та зміни клімату на період 2021-2030 рр., який враховуватиме національні цілі, завдання, внески та політику. В подальшому такі плани розроблятимуться на кожні десять років.

Джерело: [Європейський Парламент](#), [Європейська Комісія](#)

ЄВРОПА-2050 – БАЧЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ЄВРОПИ ЯК ТАКОГО, ЩО НЕ ВПЛИВАЄ НА КЛІМАТ

#СтратегічнеБачення, #ЗмінаКлімату, #Європа-2050

28 листопада Європейська Комісія оприлюднила Комюніке [«Чиста планета для всіх. Європейське стратегічне довгострокове бачення задля процвітаючої, сучасної, конкуруючої та такої, що не впливає на клімат, економіки»](#). Стратегія визначає, як Європа може очолити рух до кліматичної нейтральності, інвестуючи в реалістичні технологічні рішення, розширюючи можливості громадян та скеровуючи дії в такі ключові сфери, як промислова політика, фінансування і дослідження, у той же час гарантуючи соціальну справедливість.

Стратегія не є законодавчою ініціативою, а є стратегічним баченням Європейської Комісії, що ґрунтується на детальному аналізі, яким чином ЄС може виконати свої зобов'язання з досягнення цілей Паризької угоди, посилюючи вигоди зі зменшення викидів та трансформуючи свою економіку в 21-ому столітті. Метою стратегії не є встановлення цілей, а напрацювання бачення та суті напрямів діяльності, планів до них, як і залучення зацікавлених осіб, дослідників, підприємців і громадян до розвитку нової та інноваційної промисловості, бізнесу та праці. Стратегія вивчає можливості держав-членів, біз-

несу і громадян щодо їхнього внеску в модернізацію економіки та покращення якості життя європейців. Вона орієнтується на гарантуванні того, що перехід є соціально справедливим і таким, що підсилює конкурентність економіки та промисловості ЄС на світовому ринку, гарантує високу якість праці та стале зростання в Європі, у той же час допомагає долати екологічні виклики, такі як якість повітря та втрати біорізноманіття.

Шлях до кліматично нейтральної економіки вимагатиме спільних дій у семи стратегічних сферах: енергоефективність, розгортання відновлюваних джерел енергії, чиста та безпечна мобільність, конкурентна промисловість та циркулярна економіка, інфраструктура та взаємозв'язки, біо-економіка та природні поглиначі вуглецю, вловлювання та зберігання вуглекислого газу .

Джерело: [Європейська Комісія](#)

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПАРЛАМЕНТ ПІДТРИМАВ ЗМЕНШЕННЯ ВИКИДІВ ВУГЛЕЦЮ ВАНТАЖНИМИ АВТОМОБІЛЯМИ

#ЗмінаКлімату, #ВикидиВуглецю, #ВантажніАвтомобілі

14 листопада Європейський Парламент підтримав плани щодо зменшення до 2030 року викидів вуглецю вантажними автомобілями. Він схвалив досягнення вищих цілей у порівнянні з тими, які запропонувала Європейська Комісія, – викиди парникових газів до 2030 року від нових вантажівок повинні бути зменшені і становити 35% (Комісія пропонувала 30%), а середньострокова ціль у 2025 році повинна становити 20%.

Також виробники повинні гарантувати, що до 2025 року нульові- та низько-вуглецеві транспортні засоби становитимуть 5% ринку збуту нових автомобілів, а до 2030 року – 20%.

Джерело: [Європейський Парламент](#)

ЗВІТ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ ЩОДО ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ЄС З АДАПТАЦІЇ ДО ЗМІН КЛІМАТУ

#ЗмінаКлімату, #СтратегіяЄС, #Звіт, #Імплементация

12 листопада Європейська Комісія оприлюднила [Звіт щодо імплементації Стратегії ЄС з адаптації до змін клімату](#). Ключовий висновок документу – адаптація регіональних та економічних секторів ЄС до наслідків зміни клімату зараз є більш невідкладною, ніж це прогнозувалося у 2013 р. при прийнятті Стратегії ЄС. Основними результатами Звіту та супроводжуваних його досліджень є наступні:

- чинна Стратегія ЄС досі відповідає заявленим у ній цілям і Європейська Комісія в подальшому керуватиметься ними. Стратегія ЄС стала точкою відліку підготовки Європи до прийдешніх кліматичних наслідків на усіх рівнях,
- більшість інфраструктурних проектів, фінансованих із бюджету ЄС, стали клімато-орієнтованими, такими, що протидіятимуть негативним наслідкам зміни клімату (наприклад, підвищенню рівня моря, затопленню чи сильній спеці),
- у майбутньому зусилля мають бути зосереджені на розробленні більшості чи усіма містами ЄС наскрізних (ґрунтовних) адаптаційних планів із захисту населення як від

екстремальних, так і повільно наступаючих кліматичних ризиків. Плани повинні передбачати специфіку територій, які є найбільш вразливими до змін клімату (зокрема, віддаленні регіони ЄС), та різного роду ризики, з якими зіштовхуються різноманітні регіони європейського континенту,

- адаптація повинна підтримувати і опиратися на біорізноманіття ЄС (природо-орієнтовані рішення) тощо.

Звіт Європейської Комісії ґрунтується на низці дослідницьких документів, що представили результати загального оцінювання Стратегії ЄС з адаптації до зміни клімату (Робочий документ персоналу Європейської Комісії, [SWD\(2018\)461](#)), оцінювання національних адаптаційних стратегій кожної держави-члена ЄС (у разі відсутності таких оцінювався процес, в результаті якого мають бути прийняті відповідні стратегії) (Робочий документ персоналу Європейської Комісії, [SWD/2018/460](#)) та Звіт Спільного дослідницького центру Європейської Комісії щодо кліматичного впливу в Європі ([PESETA III](#)).

Джерело: [Європейська Комісія](#)

ЗВІТИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО АГЕНТСТВА З НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА З ПИТАНЬ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ТА КЛІМАТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС

#ЗмінаКлімату, #Звіт, #Енергоефективність, #ВідновлюваніДжерелаЕнергії, #Електромобілі

Протягом листопада 2018 року Європейське агентство з навколишнього середовища оприлюднило звіти з питань, що стосуються досягнення цілей енергетичної та кліматичної політики ЄС, зокрема:

- 26 листопада оновлену оцінку досягнення цілей з енергоефективності та відновлюваних джерел енергії, яка є складовою Звіту [«Тенденції та перспективи в Європі: 2018: Відслідковуючи прогрес стосовно Європейських кліматичних та енергетичних цілей»](#). Один із висновків звіту – в цілому по ЄС спостерігається уповільнення прогресу у зростанні використання відновлюваних джерел енергії та покращенні енергоефективності.

Джерело: [Європейське агентство з навколишнього середовища](#)

- 22 листопада Звіт [«Електромобілі з перспектив експлуатації та циркулярної економіки: 2018: Механізм транспортної та екологічної звітності \(TERM\)»](#). Згідно зі звітом електромобілі протягом усього циклу експлуатації викидають менше парникових газів та забруднювачів повітря у порівнянні з автомобілями на бензині чи дизельному паливі. Тому перехід на їх використання сприятиме досягненню цілей циркулярної економіки.

Джерело: [Європейське агентство з навколишнього середовища](#)

ЄВРОПЕЙСЬКА ГРОМАДСЬКІСТЬ ПІДТРИМУЄ НАРОДНУ СУДОВУ СПРАВУ ЗІ ЗМІНИ КЛІМАТУ

#ЗмінаКлімату, #Кампанія, #ЗагальнийСудЄС

13 листопада люксембурзькі громадські організації спільно з WeMove.EU (громадським рухом, що проводить кампанію за кращу Європу) та Європейською кліматично мере-

жею висловили свою підтримку сім'ям та молоді, які звернулися у Загальний суд ЄС щодо неспроможності європейських інституцій адекватно запобігти загрозливому впливу змін клімату. Під час прес-конференції представлені результати петиційної кампанії – зібрано більше 160 000 підписів громадян у підтримку позивачів, так званої, [Народної судової справи зі зміни клімату](#)*. Збір підписів триває далі (станом на 3 грудня уже зібрано [176 151 підписів](#)).

**Народна судова справа зі зміни клімату ініційована 10 сім'ями з Італії, Кенії, Німеччини, Португалії, Румунії, Франції, Фіджі та шведською асоціацією молодих саамі Sámiuoorra, які 24 травня 2018 року звернулися в Загальний суд ЄС з вимогою визнати невідповідність цілей ЄС зі скорочення викидів до 2030 р. реальним потребам у запобіганні негативних наслідків зміни клімату і недостатності захисту громадян та їхніх основних прав на життя, здоров'я, зайнятість і власність.*

Джерело: [Європейська кліматична мережа](#)

КРАЦІ ЕКОЛОГІЧНІ ПРАКТИКИ

ПРОСВІТНИЦЬКА КАМПАНІЯ ЄС ЩОДО ПЛАСТИКОВИХ ОДНОРАЗОВИХ ВИРОБІВ: ЧИ ГОТОВІ ВИ ЗМІНЮВАТИСЯ?

#ПластиковіОдноразовіВироби, #Кампанія

5 червня 2018 року Європейська Комісія розпочала кампанію, спрямовану на зростання просвітництва серед населення щодо споживчих альтернатив використанню пластикових одноразових виробів. Кампанія фокусується на впливі пластикових одноразових виробів (зокрема ватних паличок, поліетиленових сумок, посуду для напоїв та кришок до нього, трубочок для напоїв, столових приборів, паличок та обгортки для цукерок, пластикових пляшок) і підкреслює екологічну сталість, доступність і прийнятність альтернатив, як один із ключових шляхів запобігання та зменшення забруднення довкілля пластиком.

Просвітницька кампанія є складовою імплементації Порядку денного ЄС у напрямі до циркулярної економіки, включаючи Пластикову стратегію ЄС, та разом із новими правилами ЄС щодо зменшення морського сміття спрямована на скорочення забруднення морського середовища пластиком.

Кампанія адресована усім європейцям, багато з її елементів доступні на усіх офіційних мовах ЄС. Також вона фокусується на цільових державах-членах ЄС – Болгарії, Греції, Італії, Польщі, Португалії, Румунії та Іспанії.

Кампанія спрямована на молоду, динамічну аудиторію, яка перебуває на вістрі сьогодення. Не зважаючи на її достатній рівень поінформованості, остання не знайшла належного втілення в їхньому щоденному житті. Тому існувала потреба у кампанії, яка б запропонувала більш переконливі аргументи для зміни їхньої споживчої поведінки.

Кампанія використовує триступеневий підхід у залученні аудиторії. А саме:

- [відео](#), яке ставить під сумнів поширене сприйняття пластикових одноразових виробів як зручних предметів і є свого роду запрошенням до більш детальнішого ознайомлення з кампанією,
- соціальні матеріали із загальним доступом та можливістю їх поширення, які скептично відображають «привабливий» вплив пластикових одноразових виробів та пропонують поради і рекомендації, яким чином можна протидіяти їхньому впливу,

- [інформаційна веб-платформа](#), яка виступає в якості серця кампанії та надає загальне бачення діяльності ЄС і його ініціатив, що стосуються пластику.

Усі елементи кампанії заохочують європейців як до роздумів щодо власної поведінки у використанні пластикових одноразових виробів, так і глибшого вивчення екологічно-дружніх альтернатив використанню пластику.

[Секція](#) кампанії щодо роботи з громадськістю включає прес-пакет, відповідні візуальні, довідкові та інші матеріали.

Джерело: [Single-use plastics: are you #ReadyToChange?](#)

ЕКО-ЖИТТЯ: У НАПРЯМКУ ДО СТАЛОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ (ФЕДЕРАЛЬНА ЗЕМЛЯ ФОРАРЛЬБЕРГ (АВСТРІЯ)) #СталийСпосібЖиття, #ЗмінаКлімату

Програма LIFE (фінансовий інструмент, що підтримує проекти у сфері довкілля, охорони природи та зміни клімату) з 2005 року запровадила систему оцінювання завершених проектів, які нею фінансувалися, – найкращі LIFE-проекти. Одним із завдань такої ініціативи було поширення результатів найкращих LIFE-проектів, які мають позитивний вплив на довкілля та в подальшому можуть бути широко застосовувані. Критеріями оцінювання є внесок проектів в екологічний, економічний та соціальний розвиток, що мають як невідкладний, так і довгостроковий характер, їхній рівень інноваційності, трансферабельності (застосовності), вплив на політику та рентабельність (співвідношення затрати-ефективність). З переліку найкращих LIFE-проектів обираються дев'ять найкращих проектів – по три проекти у сфері довкілля, охорони природи та зміни клімату.

24 травня 2018 року Кармену Велья – Європейський комісар з питань довкілля, морських справ та рибальства – оголосив дев'ятку найкращих з найкращих LIFE-проектів за 2016-2017 рр. Одним з таких переможців у сфері зміни клімату став проект ЕКО-ЖИТТЯ ([ЕКО-LIFE](#), Австрія), що передбачав залучення мешканців регіону Форарльберг до зменшення їхнього «вуглецевого сліду» (викидів вуглецевого газу) шляхом зміни власного стилю життя, а в подальшому їх становлення/перетворення у «послів змін» для зростання результатів позитивного впливу.

Не зважаючи на загальну поінформованість про екологічні проблеми, індивідуальний внесок у викиди CO₂ залишається високим. Тому проект ЕКО-ЖИТТЯ стосувався як екологічних наслідків глобального потепління клімату загалом, так і практичних аспектів повсякденного життя на локальному рівні. Загальною метою проекту було зменшення антропогенних викидів парникових газів, а спеціальні цілі передбачали залучення мешканців регіону Форарльберг до невідворотних змін їхнього повсякденного життя. Зокрема, проект фокусувався на двох аспектах – використанні автомобілів як засобів пересування та харчуванні, в основі якого закладене споживання м'яса.

Проект передбачав екологічно сталі та практичні альтернативи і заохочував зміни повсякденної поведінки людей. Для цього було відібрано дві основні цільові групи: молоді сім'ї (пари віком 20-40 років, з високим чи середнім рівнем доходу, з дітьми шкільного віку).

льного віку) та середньо-вікова група (пари чи індивіди, віком між 40 роками і виходом на пенсію, зі середнім рівнем доходу). В загальному більше 500 людей взяли участь в експерименті у впровадженні повсякденних альтернатив щодо їхньої мобільності та харчування протягом 3-4 тижнів. Окрім того, учасників заохочували діяти як «послів змін» всередині їхніх соціальних груп. У подальшому успішні приклади учасників були використанні в інформаційній кампанії, включаючи веб-сторінки, брошури, постери, соціальні мережі, радіо-сюжети тощо, цільовою аудиторією яких були мешканці регіону Форарльберг.

Основними успішними результатами проекту стали:

- впровадження 24 прогнозованих експериментів (14 охоплювали питання харчування, 10 – мобільність),
- 557 людей пройшло навчання, 375 людей протягом експерименту змінили свої повсякденні звички і також понад 1300 осіб з їхнього оточення було залучено до змін,
- протягом періоду реалізації проекту досягнуто зменшення на 2 000 тонн забрудненням CO₂ (передбачалось – 1 700 тонн). Це стало можливим через зменшення використання власного транспорту, впровадження різного роду кампаній (наприклад, використання електровелосипедів, спільного використання машин), зменшення споживання м'яса (126 тонн)),
- 41 000 мешканців регіону були поінформовані про проект (планувалося 26 000),
- 10 000 мешканців частково змінили свою поведінку щодо зменшення викидів CO₂ (планувалося 2 000).

Результати проекту ЕКО-ЖИТТЯ були поширені й в інших регіонах, його підходи були впроваджені в регіоні Південний Тіроль (Італія).

Джерела:

[Best LIFE Projects](#)

[EU awards best LIFE projects for nature, environment and climate action](#)

[EKO-LIFE - Experimenting and communicating sustainable lifestyles to promote Energy Autonomy](#)

Із запитаннями та уточненнями звертайтеся до: [Козак Зоряни](#), старшого аналітика Ресурсно-аналітичного центру «Суспільство і довкілля»

Архів оглядів: <http://www.rac.org.ua/oglyad/spetsialni-oglyady-ta-monitoryngy>

Усі права на цю публікацію належать ГО «Ресурсно-аналітичний центр «Суспільство довкілля». На цю публікацію поширюються умови ліцензії Creative Commons «Із Зазначенням Авторства – Некомерційна – Поширення На Тих Самих Умовах 4.0 Міжнародна Публічна Ліцензія» (CC BY-NC-SA 4.0).

